

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Falcsik István ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a dr. Michler István jogtanácsos által képviselt Vám-és Pénzügyőrség Központi Repülőtéri Parancsnoksága jogutóda, a Nemzeti Adó-és Vámhivatal Repülőtéri Főigazgatósága (alperes címe) alperes ellen adóügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Pest Megyei Bíróságon 2.K.27.275/2009. számon indított és ugyanezen bíróság 2010. június 16-án kelt 2.K.27.275/2009/6. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes részéről 7. és 8. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Pest Megyei Bíróság 2.K.27.275/2009/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 567.800 (ötszázhatvanhétézer-nyolcszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes engedélyezett feladóként tett indítványt TC 31-es kezességi tanúsítvány fedezete mellett kínai származású fokhagyma nem közösségi áru árutovábbítási vámeljárársban történő vámkezelése iránt. Rendeltetési hivatalként a romániai H. (ROCJ 4310), bemutatási határidőként 2008. november 15. került meghatározásra. Az árutovábbítási eljárás mellékleteként a felperes a szállítóeszközre vonatkozóan fuvarokmányt nem nyújtott be, az indítás során a szállítóeszköz rovatban rendszámot tüntetett fel. Az MCC rendszerben szereplő adatok szerint az eljárás 2008. novemberében a célhivatalnál befejezésre került. Az első fokú vámhatóság megkeresésére azonban a célvámhivatal nyilvántartásainak felülvizsgálata alapján a hatóság közölte, hogy az adott számú továbbítási kísérő okmány fedezetével szállított nem közösségi jellegű árut, illetve annak dokumentumait a célvámhivatalnál nem

mutatták be. Az első fokú vámhatóság vizsgálata során megállapította, hogy a szállítóeszköz rovatban feltüntetett rendszámú szállítóeszköz az indítás időpontjában már nem tartózkodott a felperes telephelyén. A felperes a szállítóeszközeire vámzárat nem helyezett fel, illetve a vámbiztosítékot is helytelen állapította meg, az előírt mértékű vámot nem biztosította. A szállítóeszköz rovatban megjelölt rendszámú kamion tulajdonosa úgy nyilatkozott, hogy a perbeli fokhagyma szállítmány fuvarozásában a jármű a fenti időszakban nem vett részt.

A megállapítások alapján az első fokú vámhatóság a felperest a kínai származású fokhagyma, mint nem közösségi jellegű áru vámfelügyelet alóli jogellenes elvonása miatt vám, áfa és környezetvédelmi termékdíj megfizetésére kötelezte. A felperes saját adatait az árutovábbítási eljárás kísérő okmányának 50. rovatában főkötelezettként tüntette fel. Az első fokú vámhatósági határozat indokolásából kitűnik, hogy a felperes fizetési kötelezettségének alapja a Tanács 1992. évi október 12-i 2913/92/EGK rendelete a Közös Vámkódex létrehozásáról (továbbiakban Vámkódex) 96. cikk (1) bekezdés és 203. cikk (1) bekezdése, 214. cikk (1) és (2) bekezdése, továbbá 215. cikk (1) bekezdése, valamint a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvény (továbbiakban Ktv.) 11. §-a, 4/E. § (1) bekezdése, továbbá az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (továbbiakban Áfa tv.) 24., 53., 64., 74., 75., 82., 84. és 145. §-a szolgált.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2009. június 29-én kelt határozatával az első fokú határozatot helybenhagyta. A határozat indokolása kitért arra, hogy az eljárás során szükségesnek látta a felperes iratbetekintési jogának korlátozását (Ket. 68. §). Rögzítette, hogy miután a vámtartozás keletkezési helye - a Vámkódex 215. cikk (1) bekezdés 3. francia bekezdése alapján - Magyarország, ezért a vámfizetési kötelezettség mellett áfa és környezetvédelmi termékdíj megfizetését is elő kellett írni. Utalva a Vámkódex 220. cikk (2) bekezdés b) pontjára, 239. cikk (1) bekezdésére kifejtette, hogy a felperes téves adatszolgáltatása, helytelen vámbiztosíték megállapítása, az a körülmény, hogy fuvarokmányt és fuvarozási eszközt megjelölni, benyújtani nem tudott, kizárja a vámtartozás elengedésének lehetőségét.

A felperes keresetében az alperes határozatának hatályon kívül helyezését kérte.

A megyei bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította. Az ítélet indokolása szerint kiemelte, hogy a felperes az árutovábbítási eljárás kísérő okmányán az 50. rovatban főkötelezettként saját személyét tüntette fel, vámzárat nem

biztosított, a szállítmány a célvámhivatalnál nem került bemutatásra, a megjelölt rendszámú vontatójármű a szállítmányt nem vihette a célvámhivatalba. E körülmények pedig a felperes fizetési kötelezettségét megalapozzák. A megyei bíróság úgy foglalt állást, hogy a felperes fizetési kötelezettsége általános forgalmi adó adónemben és környezetvédelmi termékdíj tekintetében is fennáll. A felperes által hivatkozott eljárási szabálysértéseket illetően kifejtette, hogy a vámhatóság a felperest 2009. február 20-i értesítésében tájékoztatta arról, hogy a kínai fokhagyma szállítmányok tekintetében vizsgálat folyik, így az e körben előterjesztett kereseti kérelem nem alapos. Megállapította azonban a bíróság azt, hogy eljárási jogszabálysértést vétett a vámhatóság, amikor a felperes iratbetekintését korlátozta. Miután azonban az ügy iratait - köztük a magyar vámhatóság romániai megkeresésére adott TC 21-es jelű tájékoztatást - a felperes az ügy tárgyalásán megismerte és azzal szemben ellenbizonyítást nem kívánt indítványozni, a bíróság úgy látta, hogy ezen eljárási szabálysértés az ügy érdemére nem hatott ki.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát kérte. Hangsúlyozta, hogy a vámhatóság elmulasztotta bizonyítani azt a körülményt, hogy a felperes a nem közösségi árut vámfelügyelet alól jogellenesen elvonta. A tényállást nem tisztázta, bizonyítási eljárást nem folytatott le. A megyei bíróság a kereseti kérelemben foglaltakat nem merítette ki. Jogszabálysértőnek ítélte a felperes azt, hogy a vámhatóság az egyetemleges vámfizetésre kötelezettek körét nem állapította meg, azokról határozataiban nem rendelkezett. Korlátozta a felperest a bizonyítékok megismerésében, jogszabálysértő módon állapította meg, hogy a felperes áfa és termékdíj megfizetésére köteles. Elvonta az Európai Bizottság hatáskörét, amikor a felperes vámelengedési kérelmét elutasította, azonnali végrehajtás elrendelése nélkül folytatott végrehajtási eljárást. A felperest az eljárás megindításáról nem értesítette, és vele a bizonyítékokat nem ismertette. Álláspontja szerint az árubemutatási kötelezettség elmulasztása nem ütközik a Vámkódex 203. cikkének egyetlen rendelkezésébe sem. Hangsúlyozta, hogy a jogellenes forgalomba hozatalt vagy a szállítmányt fuvarozásra átvett fuvarozó vagy ismeretlen személyek követték el, a felperes ilyen magatartásban nem működött közre. Kifejtette, hogy a felperes csak vámjogi értelemben végzett tevékenységet, amikor árutovábbítási vámeljárást kezdeményezett, azonban sem a feladóval, sem a fuvarozóval további kapcsolatban nem állt. Előadta, hogy a belga speditőrtől a szállítmányt fuvarozásra Zs. J. árufuvarozó vette át azzal a kötelezettséggel, hogy azt a D. Kft. telephelyén a vámhatóságnak bemutatja. A szállítmány a felperesnek bemutatásra került, majd ugyanaz a fuvarszköz és ugyanazon személy vitte tovább a szállítmányt Romániába. Álláspontja szerint a fuvarozó

által tett nyilatkozat nyilvánvalóan alaptalan. A fuvarozó által benyújtott CMR fuvarlevél tanúsága szerint a fuvarozó az árut már a felpereshez történt vélelmezett érkezése előtt egy nappal jogellenesen elvonta a vámfelügyelet alól. A felperes fizetési kötelezettségét megalapozó magatartás nem állapítható meg. A tényállás további tisztázása lett volna szükséges a fuvarozó kilétének megállapítása és meghallgatása körében. A felperesi álláspont szerint különleges vámzárak használatára vámhatósági engedéllyel nem rendelkezett, ezért azok felszerelésének elmulasztását sem lehet a felperes terhére róni.

A Vámkódex 213. cikkére utalva a felperes kifejtette, hogy a vámfizetésre egyetemlegesen kellett volna kötelezni a fuvarozót és az áru tulajdonosát. Ennek elmulasztása az alperes határozatát jogszerűtlenné teszi.

A felperes iratbetekintési jogának megsértése körében azt az álláspontját fejtette ki, hogy az olyan eljárásjogi hiba, amely a döntés érdemére is kihatott. A felperes tévesnek ítélte a jogerős ítélet indokait áfa és termékdíj fizetési kötelezettsége vonatkozásában is. Nem került ugyanis minden kétséget kizáróan megállapításra, hogy a szállítmány nem hagyta el a Magyar Köztársaság területét. A vámhatóság részéről e körülmény tisztázása is elmaradt. Hangsúlyozta, hogy az ügyet a vám elengedése érdekében a Bizottság 1993. július 2-i 2454/93/EGK rendelete a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK rendelet végrehajtására vonatkozó rendelet megállapításáról (továbbiakban Vhr.) 905. cikke alapján a Vámkódex 220. cikk (2) bekezdés b) pont és 239. cikke alapján az Európai Bizottság elé kellett volna utalni, mert a felperes senkit nem tévesztett meg, és nyilvánvaló hanyagság sem terheli.

A felperes álláspontja szerint a vámhatóság által a terhére rótt mulasztásokat nem követte el, az árunyilatkozaton a fuvarszközre vonatkozó konkrét adatot feltüntette, a vámbiztosíték összegének kiszámítása is jogszerűen történt, ezért a vám elengedés feltételei fennálltak. A felperes változatlanul sérelmezte a végrehajtott végrehajtási cselekményeket és azt, hogy az első fokú vámhatóság a felperest az eljárás megindításáról nem értesítette.

Az alperes szóban előterjesztett felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott eljárási jogsértések vonatkozásában a Legfelsőbb Bíróság osztotta a jogerős ítélet indokolásában kifejtetteket, és a felülvizsgálati kérelemben előadottakkal összefüggésben az alábbiakat emeli ki:

A felperes iratbetekintési jogának megsértése vonatkozásában a megyei bíróság a jogsértés megtörténte vonatkozásában osztotta a felperes álláspontját, azonban arra a következtetésre jutott, hogy ez az eljárási szabálysértés nem hatott ki az ügy érdemére, miután a felperes az iratokat az ügy tárgyalásán megismerte, és azokkal szemben ellenbizonyítást nem indítványozott. A megyei bíróság ezen álláspontja megfelel a következetes bírói gyakorlatnak a tekintetben, hogy az eljárási szabálysértések csak akkor vezetnek a felülvizsgálni kért közigazgatási határozat hatályon kívül helyezésére, ha az eljárási jogsértés kihatott az ügy érdemére. Ez az eljárási jogsértés a felperes ellenbizonyítása hiányában valóban nem eredményezte azt, hogy az alperes határozata érdemét illetően jogszabálysértő legyen.

A Legfelsőbb Bíróság nem osztotta a felülvizsgálati kérelemben kifejtett azon álláspontot, hogy az alperes megsértette tényállás tisztázási kötelezettségét. A jelen eljárásban ugyanis a vámhatóságnak azt kellett tisztáznia, hogy az árutovábbítási eljárásban történő vámkezelés során a nem közösségi áru a rendeltetési vámhivatalnál bemutatásra került. A vámhivatal megkeresése egyértelműen azzal az eredménnyel járt, hogy kétséget kizáróan megállapíthatóvá vált: a nem közösségi áru a rendeltetési vámhivatalnál nem került bemutatásra. A felperes a vámkezelési eljárásban az általa kitöltött dokumentáció alapján főkötelezettként szerepelt, ezért az áru bemutatásának hiányában a vámfizetést köteles teljesíteni. Az a felperes felelősségén kívül eső kérdés, hogy az árubemutatás milyen okból maradt el. A felperes az áru bemutatásáért az eljárás főkötelezettjeként az alperes határozatában, illetve a jogerős ítélet indokolásában megjelölt jogszabályhelyek alapján felelősséggel tartozik.

A felperes álláspontja szerint a jogerős ítélet, illetve az alperes határozata abból az okból is jogszabálysértő, hogy nem kezdeményezték a bizottság vámelengedési eljárását. A Vhr. 905. cikke a vám elengedési eljárás kezdeményezése körében egyértelmű szabályozást tartalmaz a tekintetben, hogy mikor lehet az eljárást kezdeményezni. A Vhr. 905. cikk (2) bekezdése olyan eseteket taglal, amikor az ügyet nem kell a bizottság elé utalni, de a 905. cikk (1) bekezdése is a vámhatóság mérlegelésére bízta, hogy fennáll-e olyan különleges helyzet, amely a kötelezett mulasztásának eredménye. E körben ki kell emelni, hogy az alperes határozatának indokolásában a Vámkódex 220. cikk (2) bekezdés b) pontjára, 230. cikk (1) bekezdés második francia bekezdésére hivatkozva a vámhatóság kifejtette, hogy melyek azok az okok, ami miatt az ügyet nem utalja a bizottság elé. Kiemelte, hogy az érintett személynek tulajdonítható megtévesztés vagy nyilvánvaló hanyagság az elengedés lehetőségét kizárja, és ezzel összefüggésben mutatott rá arra, hogy a felperes az árutovábbítási eljárásban

főkötelezettként vett részt. Nem biztosította ennek ellenére az áru azonosságát, nem tudott a vámhatóság rendelkezésére bocsátani sem fuvarokmányt, sem fuvarozási szerződést. A szállítóeszközre vonatkozó konkrét adatokat nem, illetve valótlanul tüntette fel az árutovábbítási nyilatkozaton, és a vámbiztosítékot is helytelenül állapította meg, nem győződött meg az árutovábbítási eljárás tényleges befejezéséről sem. A felperes által hivatkozott, az Első Fokú bíróság Rottermund ügyben (T-330/99.) kifejtett indokaira is figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság úgy ítélte meg, hogy az alperes határozatában megállapított felperesi mulasztásokra figyelemmel nem volt megállapítható olyan különleges helyzet (special situation), amely a felperes szokásos üzleti kockázatának körét meghaladta volna. A Legfelsőbb Bíróság jelentőséget tulajdonított annak is, hogy az idézett ítéletben foglalt tényállással szemben az árubemutatás elektronikus rendszerben történő visszaigazolását követő vámhatósági megkeresésre egyértelmű válasz érkezett a célvámhivataltól, miszerint az áru bemutatása valójában nem történt meg. Ezzel szemben a hivatkozott esetben a német vámhatóság megkeresésére is félrevezető válasz érkezett a spanyol vámhatóság faxáról (T-330/99. 57. pontja).

A Legfelsőbb Bíróság ugyanakkor megjegyzi, hogy miután a Vhr. 905. cikke (2) bekezdése a bizottság más eljárásokban folytatott gyakorlatának vizsgálatát feltételezi, a vámhatóság határozatai indokolása akkor meggyőző, ha ezen bizottsági joggyakorlat vizsgálatáról és megismeréséről tanúskodik, és abban a kérdésben, hogy az ügyet a Bizottság elé kell-e utalni, ezen joggyakorlat ismeretében meghozott mérlegelési döntésről számol be.

A felülvizsgálati kérelemben felvetett anyagi jogi kérdéseket illetően a Legfelsőbb Bíróság kiemeli, hogy a felperes az általa kitöltött nyilatkozat szerint a vám eljárás főkötelezetti minőségében jelent meg, aki a Vámkódex 203. cikk (1) bekezdése értelmében az árubemutatás elmulasztása és ennek következtében előállt jogellenes elvonása esetén a vámtartozás megfizetésére köteles. A jogerős ítéletben megállapított tényállásból kitűnően a felperes a vám eljárás dokumentációjának hiányos kitöltése miatt nem igazolta a fuvarozás megtörténtét, a fuvarozó személyét, illetve a megjelölt személy okirattal igazolta, hogy a fuvarozást a kérdéses időpontban nem végezte. A fuvarozó egyetemleges kötelezésére nem volt törvényes alap.

A Legfelsőbb Bíróság utal arra, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozás előtt hatályban volt vám eljárási szabályok /a vámjogról, a vám eljárásról, valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi C. törvény (továbbiakban Vtv.) 125. § (5) bekezdése/ a vámfizetésre kötelezettekkel szemben egyidejűleg írta elő az egyetemlegesség érvényesítését. Erre támaszkodva a bírói gyakorlat

az egyidejűséget az egyetemleges kötelezés vonatkozásában megkívánta (Kfv.I.35.166/2004/9.).

A hatályos Vámkódex és a Vhr. szabályai szerint azonban egyidejű kötelezésre vonatkozó jogszabályi kötelezettség nem áll fenn, ezért a felperes, mint főkötelezett vámfizetésre kötelezését nem teszi jogszabálysértővé az a körülmény, hogy az áru tulajdonosát a vámhatóság egyetemlegesen nem kötelezte a vám megfizetésére.

A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben kifejtettekkel ellentétben helyesen mutatott rá arra, hogy miután a rendelkezésre álló adatok szerint az árutovábbítás vámeljárásban továbbított áru bizonyítottnak nem hagyta el Magyarország területét, ezért az Áfa tv. 2. § c) pontja alapján általános forgalmi adó, valamint a Ktv. 2. § (1) bekezdése alapján termékdíj is terheli.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperes felülvizsgálati perköltségének, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére kötelezte (6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése).

Budapest, 2011. február 24.

Dr. Madarász Gabriella sk. tanácselnök, Dr. Darák Péter sk. előadó bíró, Dr. Hajnal Péter sk. bíró